

**SRR & CVR GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
(AUTONOMOUS)Vijayawada 520004**

**Minutes of the meeting of the Board of Studies in the subject of
SANSKRIT**

The meeting of the Board of Studies in the subject of SANSKRIT
was held on **16March 2018** in Room No 107, SRR & CVR Government Degree College
(Autonomous), Vijayawada 520004.

The following members attended the meeting:

1. Dr. I. Srinivasa Rao (In-charge of the Department & Chairman, BoS)
2. Dr. M. Sivaram, Andhra Loyola College, Vijayawada (University Nominee)
3. Dr. D. N. Deekshit, Hindu college, Guntur (Subject Expert)
4. Dr. D. Ramakrishna, Maris Stella College, Vijayawada (Subject Expert)
5. Dr. U. V. Ramana Murthy, Member, Central Sanskrit Board (Special Member)

Agenda:

- Item 1: Approval of syllabus for Semester III for the academic year 2018-19
- Item 2: Approval for any modifications suggested for I and II Semesters for 2018-19
- Item 2: Approval of Question paper blue print and model paper
- Item 3: Approval of list of paper setters and examiners
- Item 4: Any other item with the approval of the chair.

The Chairperson, Board of Studies welcomed the members and initiated discussion on the syllabus for III semester. He apprised the members of the syllabus adopted by all the universities, the additional reading material incorporated for project work and seminar, and the recommended evaluation ratio for internal and external examinations, which is 40:60. The members discussed the common core syllabus, and the suggested question paper model, and unanimously resolved the following:

Resolutions:

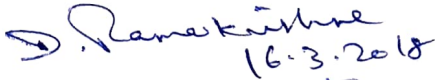
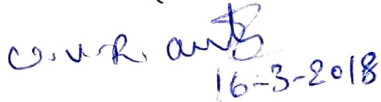
1. Resolved to adopt the present University CBCS syllabus for semester III with the suggested modifications.
2. Resolved to defer any modifications for I and II semesters, and continue the present syllabus for the next academic year.
3. Resolved to approve the division of marks for internal and external examination as 40:60 as recommended by the CCE.
4. Resolved to approve the suggested blue print and model paper.
5. Resolved to approve the list of paper setters and examiners submitted by the department.

Syllabi, Question Paper Blue Prints and Model Question Papers have been appended at the end.

List of paper setters and examiners

1. Dr. P. Umamaheswara Rao, Dr. V. S. Krishna Govt. Degree College, Visakhapatnam
2. Dr. R. Kameswara Sarma, Govt. Arts College, Rajahmundry
3. Dr. Srivalli, Govt. Arts College, Rajahmundry
4. Dr. D. N. Deekshit, Hindu College, Guntur
5. Dr. M. Sivaram, Andhra Loyola College, Vijayawada
6. Dr. Dhulipala Ramakrishna, Maris Stella College, Vijayawada
7. Dr. U. V. Ramana Murthy, Sarada College, Vijayawada

Signature of the members of the Board of Studies:

Name	Position	Signature
1. Dr. I. Srinivasa Rao	Chairperson	
2. Dr. M. Sivaram	University Nominee	
3. Dr. D. N. Deekshit	External Expert	
4. Dr. D. Ramakrishna	External Expert	 16-3-2018
5. Dr. U V Ramana Murthy	Special Member	 16-3-2018

(SAN 1003)
B.A./B.Com/BBA/B.Sc Degree (CBCS) Examinations

NOVEMBER - 2018
EXAMINATION AT THE END OF I SEMESTER
PART-I SANSKRIT
GENERAL SANSKRIT-1

TIME : Two and half hours

Maximum : 60 Marks

(Note: Q.Nos. 2, 3, 4, 5 and 10 should be answered in Sanskrit using Devanagari Script /
2, 3, 4, 5 तथा 10 प्रश्नाः संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या समाधेयाः)

Part 'A' (20 Marks)

All questions carry equal Marks/सर्वेषामपि प्रश्नानां समानाङ्काः

(5 x 4 = 20)

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत।
(अ) नाहं जानामि पादाभिवन्दनात्॥
(आ) ईश्वरालम्बनं प्रत्यलीयत॥
2. एकं शब्दं सम्पूर्णतया लिखत।
(अ) कवि (आ) गो
3. चतुर्णां निर्दिष्टपुरुषे अन्यवचनरूपाणि लिखत।
(अ) भविष्यति (आ) पश्यति (इ) अपठत् (ई) गच्छतु
(उ) स्थास्यति (ऊ) अलिखत्
4. चत्वारि सन्धत्त।
(अ) महा+अहिः (आ) नव+उदयः (इ) तथा+एव (ई) गै+अकः
(उ) गुरु+आज्ञा (ऊ) महा+ईशः
5. चतुर्णां विग्रहवाक्यानि लिखत।
(अ) भीमार्जुनौ (आ) कृष्णश्रितः (इ) पापभयम् (ई) अज्ञानम्
(उ) घनश्यामः (ऊ) षाण्मातुरः

Section-B (40 Marks)

All Questions carry equal marks/सर्वेषामपि प्रश्नानां समानाङ्काः

(5 x 8 = 40)

6. अभिज्ञानम् इति पाठ्यांशस्य सारांशं विलिख्य पाठ्यस्य सन्देशं विवृणुत।
(अथवा)
रन्तिदेवः अतिथिसेवां कथं चकार?

(PTO)

7. औन्नत्यविषये वाजपेयीमहोदयस्य अभिप्रायं विशदयत।
(अथवा)
'विविक्तपुष्पकरण्डः' इति पाठ्यभागे सूचितानि जीवनमूल्यानि विशदयत।
8. मूर्खब्राह्मणकथां लिखत।
(अथवा)
मूर्खपण्डितानाम् अलौकिकचेष्टितानि विवृणुत।
9. चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात।
(१) आनयस्व सखे शीघ्रं किमर्थं प्रविलम्बसे।
(२) उत्सृष्टं भूषणमिदं तथारूपं हि दृश्यते।
(३) न कामयेऽहं गतिमीश्वरात्पराम्।
(४) वासुदेवे भगवति भक्त्या चक्रे मनःपरम्।
(५) यद्यैनं सजीवं करिष्यसि ततः सर्वानपि व्यापादयिष्यति।
(६) तन्महाजनमार्गेण गच्छामः।
10. चतुर्णां लघुसमाधानानि लिखत।
(१) रामायणे कति काण्डाः सन्ति? तान् विलिखत।
(२) व्यासस्य वंशं वर्णयत।
(३) व्यासमहर्षे जगद्गुरुत्वं उपपादयत।
(४) पञ्चतन्त्रे कति भागाः सन्ति लिखत।
(५) विष्णुशर्मा पञ्चतन्त्रं किमर्थं व्यरचयत्।
(६) वाल्मीकिः आदिकविरिति निरूपयत।

SRR & CVR GOVT. DEGREE COLLEGE (AUTONOMOUS)

SANSKRIT

I DEGREE (BA, B.Com., B.Sc.)

2nd Semester -Question Bank

I. पूरण भाव लेखनार्थम् अथो निर्दिष्टं श्लोकाः ।

1/2 - 1x 4 = 4

- 1) शनिग्धगम्भीर निर्घोषमेकं स्यन्दनमास्थितौ।
प्रावृषेण्यं पयोवाहं विद्युदैरावताविव॥
- 2) मा भूदाश्रमपीडेति परिमेयपुरस्मरौ।
अनुभावविशेषत्तु सेनापरिवृताविव॥
- 3) परस्पराक्षिसादृश्यमदूरोज्जितवर्त्मसु।
मृगद्वन्द्वेषु पश्यन्तौ स्थन्दनावद्भट्टिषु॥
- 4) श्रेणीबन्धाद् वितन्वभिरस्तम्भां तोरणस्रजम् ।
सारसैः कलनिहादैः क्वचिदुन्नमिताननौ।
- 5) काप्याभिख्या तयोरसीद् ब्रजतोः शुद्धवेषयोः।
हिमनिर्मुक्तयोर्योगे चित्राचन्द्रमसोरिव॥
- 6) वनान्तरादुपावृत्तैः समित् कुशफलाहरैः।
पूर्यमाणमदृश्याग्नि प्रत्युद्यत्तैस्तपस्विभिः ॥
- 7) आकीर्णमृषिपत्नीनामुटजद्वाररोधिभिः
अपत्यैरिव नीवारभागधेयोचितैर्मृगैः ॥
- 8) सेकान्तेमुनिकन्याभिस्तत्क्षणौज्जित वृक्षकम् ।
विश्वासाय विहङ्गानामालवालाम्बुपायिनाम् ॥

IV. सन्धयः (Prescribed Sandhi's and Examples)

4/6 - 4x1 = 4

1) श्चुत्वसन्धिः

- 1) मनश्चलति = मनुस् + चलति
- 2) शचच्चन्द्रः = शरत् + चन्द्रः
- 3) रामश्शेते = रामस् + शेते
- 4) सञ्जनः = सद् + जनः
- 5) अरीञ्जयति = अरीन् + जयति

2) ष्टुत्वसन्धिः

- 1) हरिष्टीकते = हरिस् + टीकते
- 2) रामष्षष्ठः = रामस् + ष्षष्ठः
- 3) तट्टीका = तत् + टीका
- 4) आकृष्टः = आकृषु (म्) + तः (टः)
- 5) चक्रिण्डौकसे = चक्रिन् + ढौकसे

- 3) जणत्वसन्धिः
- 1) वागीशः = वाक् + ईशः
 - 2) अजन्तः = अच् + अन्तः
 - 3) विगाडिति = विगाट् + इति
 - 4) नद्रपि = तत् + अपि
 - 5) मृवन्तः = मुप् + अन्तः
- 4) अनुनामिकसन्धिः
- 1) वाङ्महिमा = वाक् + महिमा
 - 2) षण्मुखः = षट् + मुखः
 - 3) तन्नाम = तत् + नाम
 - 4) ककुम्भेता = ककुम्भ + नेता
 - 5) जगन्नाथः = जगत् + नाथः
- 5) लत्वसन्धिः
- 1) तल्लयः = तत् + लयः
- 6) विसर्गसन्धिः
- 1) शिवोऽहम् = शिवः + अहम्
 - 2) नृपोजयति = नृपः + जयति
 - 3) नराइमे = नराः + इमे
 - 4) नरागच्छन्ति = नराः + गच्छन्ति
 - 5) कविरायाति = कविः + आयाति
 - 6) हरिरवदत् = हरिः + अवदत्
 - 7) पितुरिच्छा = पितुः + इच्छा
 - 8) गुरोरज्ञा = गुरोः + आज्ञा
 - 9) नृपतिर्जयति = नृपतिः + जयति
 - 10) गुरोर्भाषणम् = गुरोः + भाषणम्
 - 11) हरेर्द्रव्यम् = हरेः + द्रव्यम्
- 7) ऊष्मसन्धिः
- 1) हरिश्चरति = हरिः + चरति
 - 2) नराश्च = नराः + च
 - 3) कश्चित् = कः + चित्
 - 4) धनैश्च = धनैः + च

V. समासाः (Prescribed Samasas and Examples)

1) अव्ययीभाव समासः

- 1) समक्षम् - अक्ष्णोः समीपे

4/6 - 4x 1 = 4

- 2) उपकृष्णम् - कृष्णस्य समीपे
 - 3) उपलोचनम् - लोचनयोः समीपे
 - 4) निर्मक्षिकम् - मक्षिकाणाम् अभावः
 - 5) निष्पापम् - पापानाम् अभावः
 - 6) अनुगङ्गम् - गङ्गायाः पश्चात्
 - 7) प्रत्यहम् - अहनि अहनि
 - 8) प्रत्यक्षम् - अक्षणोः प्रति
 - 9) परोक्षम् - अक्षणोः परम्
 - 10) यथाशक्ति - शक्तिम् अनतिक्रम्य
 - 11) शाकप्रति - शकस्य लेशः
 - 12) सूपप्रति - सूपस्य लेशः
- 2) बहुव्रीहिसमासः
- 1) चित्रगुः - चित्राः गावः यस्य सः (गोपः)
 - 2) प्राप्तोदकः - प्राप्तम् उदकं यस्य सः (ग्रामः)
 - 3) ऊढरथः - ऊढःश्थः येन सः (पुरुषः)
 - 4) दत्तपशुः - दत्तः पशुः यरमै सः (ब्राह्मणः)
 - 5) महाबलः - महत् बलं यस्य सः (पुरुषः)
 - 6) चक्रपाणिः - चक्रं पाणौ यस्य सः (हरिः)
 - 7) कृशोदरी - कृशम् उदरं यस्याः सा (नायिका)
 - 8) वीरपुरुषः - वीराः पुरुषाः यस्मिन् सः (ग्रामः)
 - 9) सपुत्रः - सह पुत्रेण वर्तते
 - 10) सवान्धवः - बान्धवैः सहितः
 - 11) केशकेशि - केशेषु केशेषु गृहीत्वा इदं सुबद्धं प्रवृत्तम्
 - 12) मुष्टामुष्टि - मुष्टिभिः मुष्टिभिः प्रहृत्य इदं युद्धं प्रवृत्तम्

IX. सन्दर्भवाक्यानि - कमपि पाठमनपहाय - ष्ट देयाः

4/6 - 4 x 2 = 8

- 1) वसिष्ठाश्रमगमनम्
 - 1) अनुभावविशेषात्तु सेनापरिवृताविव ।
 - 2) आमोदमुपजिघ्रन्तौ स्वनिश्वासानुकारिणाम् ।
 - 3) हिमनिर्मुक्तयोर्योगे चित्राचन्द्रमसोरिव ।
- 2) गङ्गावतरणम् ।
 - 4) सोयमापगामाप गामिव ।
 - 5) पुत्रशोकात् दिवं गतः ।
 - 6) अमर्त्यसरितं कर्तुं मेने मर्त्यतरङ्गिणीम् ।

- 3) पुष्पोद्भवचरितम् ।
 - 7) तात, भवते विज्ञापनीयानि सन्ति।
 - 8) क्षणमात्रमत्रस्थीयताम् ।
 - 9) कान्तारे निमित्तेन केन दुर्वस्थानुभूयते?
- 4) कृषिफलम् ।
 - 10) अन्नं न निन्द्यात् ।
 - 11) मम पितामहः जन्मना विप्रः कर्मणा कृषीवलः ।
 - 12) स्वावलम्बनमपि भवति मानवसमाजस्य।

4/6 - 4 x 2 = 8

X. लघुसमाधान प्रश्नाः (कमपि पाठमनपहाय)

- 1) वसिष्ठाश्रमगमनम्
 - 1) कविकुलगुरुः कालिदासः विशदयत ?
 - 2) कालिदासस्य जन्मस्थानम् उज्जथिनी इति निरूपयत ?
 - 3) कालिदासस्य ग्रन्थानां नामानि लिखत ?
- 2) गङ्गावतरणम्
 - 1) सगरपुत्रवृत्तान्तम् उपवर्णयत ।
 - 2) गङ्गा कथंजाह्नवी अभवत् ?
 - 3) नागलोकात् गङ्गायाः आनयनेन किं प्रयोजनं सिद्ध्यति?
- 3) पुष्पोद्भवचरितम् ।
 - 1) दण्डिनः मातापितरौ कौ ?
 - 2) पण्डिताः गद्यमुद्धिस्य किमिति वदन्ति?
 - 3) दण्डिनः कृतीः लिखत?
- 4) कृषिफलम्
 - 1) सर्वेषां भूतलवासिनां जन्मसिद्धं कर्म किम् ?
 - 2) कस्मात् भूतानि जायन्ते ?
 - 3) केषां जन्म धन्यं भवति?
 - 4) राष्ट्रस्य जीवातवः के ?
 - 5) कृषितो नास्ति किम्?
 - 6) कवीनां किं निकषं वदन्ति?
 - 7) केन कर्मणा मानव समाजस्य स्वावलम्बनं सिद्ध्यति?